

## STUDIAREA ȘI APLICABILITATEA EDUCAȚIEI ECOLOGICE LA ELEVII DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL LICEAL

Sofia GRIGORCEA, Boris NEDBALIUC, Valeria RUSU

Universitatea de Stat din Tiraspol

**Rezumat.** Studiarea și aplicabilitatea educației ecologice la elevi, dezvoltă abilități și atitudini necesare înțelegerii și aprecierii relațiilor dintre om și natură, care include exersarea luării unei decizii și formularea unui cod propriu de conduită privind calitatea mediului. Prin implicarea elevilor în ecologizarea zonei de odihnă din preajma iazului, s. Persecina, r-nul Orhei, s-a reușit amenajarea unui loc de odihnă curat și plăcut pentru locuitorii acestei localități.

**Cuvinte cheie:** Educație ecologică, elevi, concept, responsabilitate.

**Abstract.** Studying and applicability of ecological education to schoolchildren, develops skills and attitudes necessary to understand and appreciate the relationship between human and nature, which includes practicing decision making and formulating their own code of behavior on the quality of the environment. By involving schoolchildren in greening the rest area near the lake, in Persecina village, Orhei district, has been arranged a clean and a pleasant resting place for the inhabitants of this locality.

**Keywords:** Ecological education, schoolchildren, concept, responsibility.

### Introducere

Educația ecologică este o orientare de bază a noilor educații, dintre cele mai îndelung și temeinic fundamentate în procesul evoluției cunoașterii umane, și dintre cele mai bine structurate și vertiginos dezvoltate în contemporaneitate [5].

Misiunea educației ecologice este formarea gândirii ecologice, care să includă o atitudine clară și critică cu privire la problemele de mediu și comportamente corespunzătoare acestei atitudini [3]. Particularitățile educației ecologice reies din însăși definiția conceptului și anume: elevul trebuie să conștientizeze și să-și asume responsabilități în ceea ce privește mediul în care trăiește; trebuie să ofere tinerilor posibilitatea să-și exprime liber ideile personale și să ia atitudine atunci când e cazul; înțelegerea problemelor de mediu nu se rezolvă de la sine, pentru a percepe mediul la adevărata valoare, elevii trebuie să vină în contact cu natura, iar educația pentru protecția mediului să fie privită ca un ”mod de viață” [1].

Învățământul liceal tinde să asigure formarea ansamblului de cunoștințe, capacități, atitudini ale unei personalități armonios dezvoltate, a omului responsabil de prezent și viitor, a omului care este parte integrată a naturii în care el însuși își are originea [4].

În instituțiile de învățământ din Republica Moldova, educația ecologică reprezintă o disciplină opțională cu caracter integrativ, inter/transdisciplinar cu orientare practică pe tot parcursul de formare, care reperează pe propriile concepte, principii și legi [2].

## Metode și materiale aplicate

Acțiuni de aplicare a educației ecologice s-a realizat cu elevii claselor liceale din cadrul Liceului Teoretic "Al. Donici" din s. Peresecina, r-nul Orhei, în cadrul proiectului „*Implicarea tinerilor în problemele de mediu din localitate*”, care a avut ca scop, participarea activă și conștientă a acestora la regenerarea, conservarea și promovarea patrimoniului natural local.

În colaborare cu d-na Tatiana Agachi, profesoară de biologie, elevii au fost îndemnați în cadrul orei opționale de Educație ecologică, să efectueze cercetări a stării mediului și să propună diferite măsuri de ecologizare a localității. Ca rezultat s-a propus ecologizarea zonei de odihnă din preajma iazului, care se afla într-o stare deplorabilă.

## Rezultate obținute

În rezultat au fost aplicate: acțiuni de colectare a gunoierului și igienizarea zonei de odihnă din preajma iazului; confecționarea și amplasarea hrănitoarelor pentru păsări; construirea unei mese și scaune din lemn cu amplasarea lor pe suporturile deja existente; îngrădirea zonei cu nuiele, în stil tradițional inclusiv și nukul din preajmă, cu o istorie și vechime impunătoare dar care a devenit loc de depozitare a deșeurilor; sensibilizarea populației prin mesaje și curiozități ecologice (figura 1).



Figura 1. Acțiuni de ecologizare a zonei de odihnă din preajma iazului, s. Peresecina

Educația ecologică reprezintă numai un prim pas al unui proces, al cărui rezultat final ar trebui să fie transformarea participanților în persoane judicioase și motivate cu un puternic angajament către cauza ecologică. Totuși gradul de implicare conștientă față de problemele mediului în rândul tinerilor se află într-un raport fragil (figura 2).

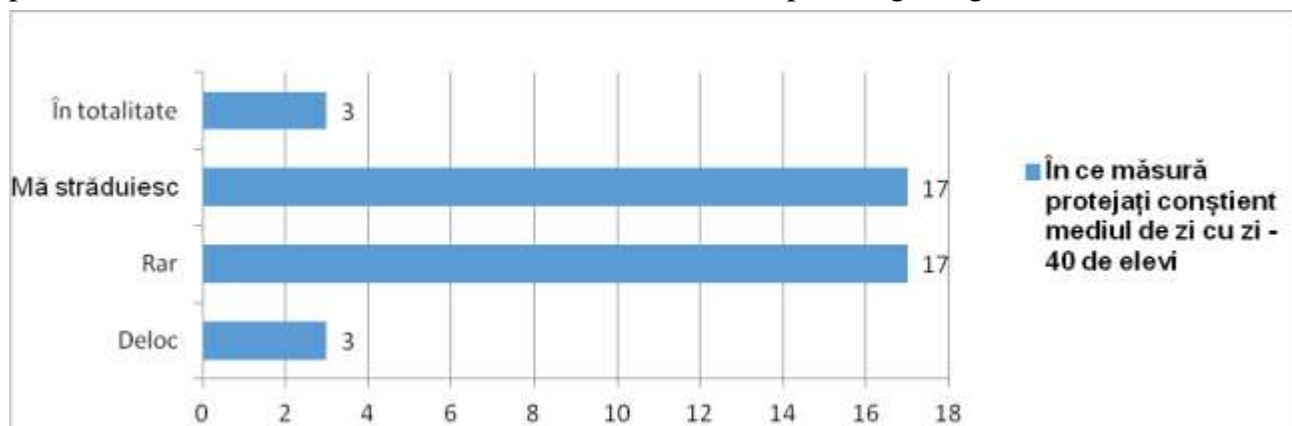


Figura 2. Gradul de implicare conștientă față de problemele mediului

Când vorbim despre problema deșeurilor la nivel local, regional sau național, lucrurile capătă o importanță vitală, urmând a fi gândite mai temeinic. Totuși așteptăm ca altcineva să se îngrijească de acestea. Această indiferență se datorează, probabil, lipsei de conștientizare a eventualelor pericole, fiecare invocând diferite cauze (figura 3).

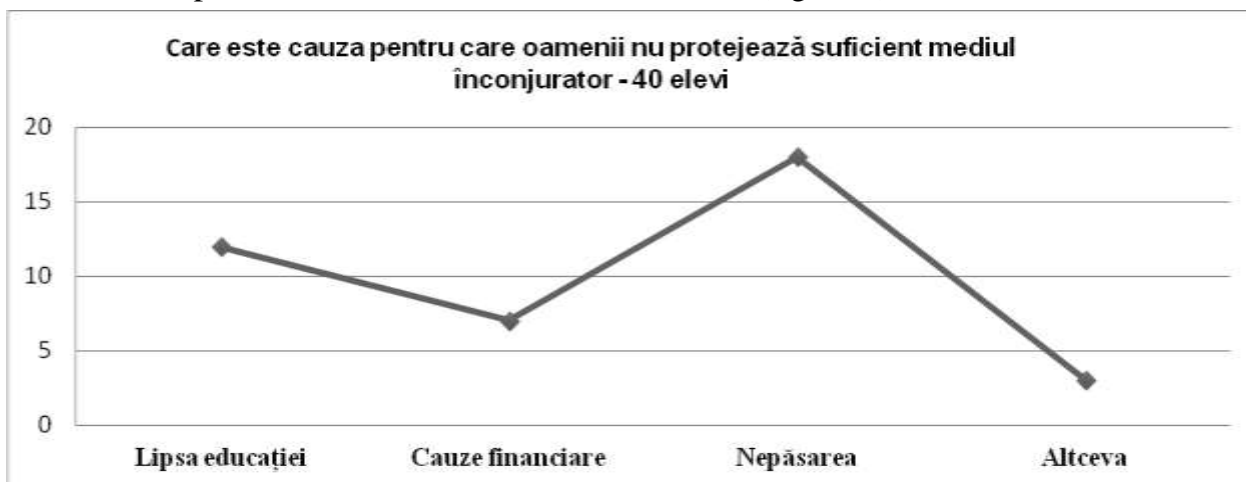


Figura 3. Cauze pentru neocrotirea mediului înconjurător

Majoritatea elevilor dețin noțiuni și concepte ecologice, discutate, în mare parte, în cadrul orelor de biologie, geografie și în cadrul cursului opțional de *Educație ecologică* și doar 7 elevi din 40 discută subiectul regulat în familie sau cu prietenii (figura 4 A). Necâtând la faptul că mai mult de 60% din liceeni dețin cunoștințe ecologice de bază și concepte de protecție a mediului, s-a dovedit că acestea sunt aplicate în viața cotidiană doar în cadrul *Bilunarului ecologic* anual desfășurat în cadrul liceului. Numărul celor ce nu au participat niciodată în ultimii doi ani la muncă voluntară pentru protecția mediului, este impunător de mare și anume 33 % sau 14 elevi din 40 (figura 4 B).

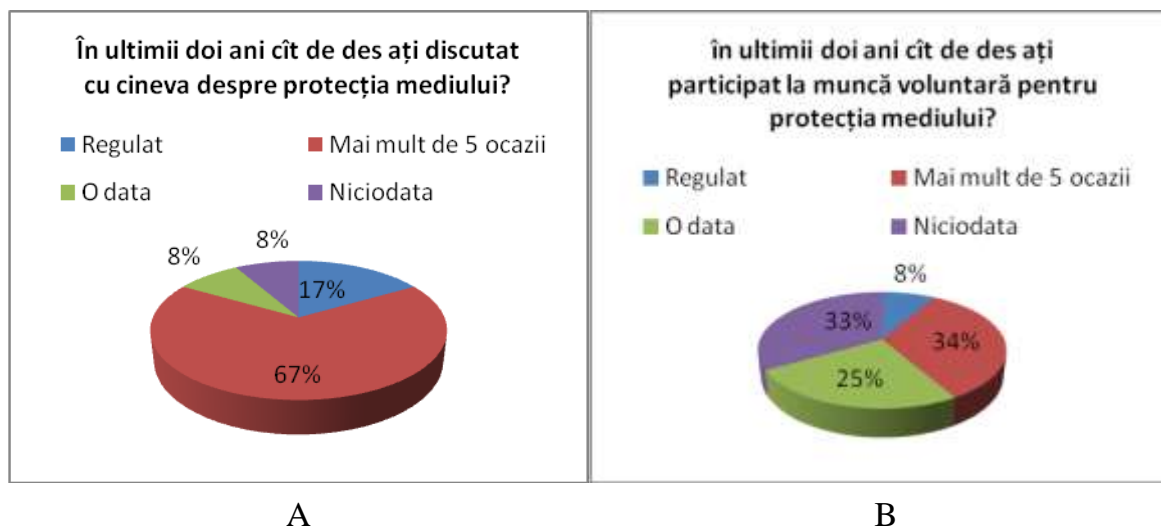


Figura 4. Discuții (A) și acțiuni (B) de protecție a mediului

Cunoașterea existenței unei probleme și a importanței acesteia, fără însă a fi familiar cu complexitatea sa, implică o dorință de acțiune limitată.

Prin educație ecologică se poate realiza educația tinerilor în baza valorilor general-umane: Viață, Adevăr, Frumos, Dreptate, Libertate; în baza valorilor specific naționale: Țară, Popor, Credință, astfel contribuind la o dezvoltare durabilă a mediului și a societății.

### Concluzii

1. Studiarea și aplicarea educației ecologice de către elevi implică dezvoltarea conceptului cu privire la mediul natural, calitatea și degradarea acestuia.

2. Acțiunile întreprinse au contribuit la îmbogățirea cunoștințelor despre factorii și agenți de poluare, dezvoltarea unui comportament ecologic activ prin implicarea în activități practice, dezvoltarea gândirii critice, orientată pe strategii de acțiune și aplicații adaptate necesității protecției mediului.

3. Prin realizarea proiectului s-a reușit amenajarea unui loc de odihnă curat și plăcut pentru locuitorii acestei localități.

### Bibliografie

1. Dezso I., Bujor L., Glatz B., Plop C. Educația ecologică. Raport de cercetare. 2010. 119 p.
2. Isac A., Cantaragiu Iu., Promovarea educației ecologice și educației pentru dezvoltarea durabilă în Republica Moldova (în școli, gimnazii și licee), Raport de evaluare. Chișinău, 2013.
3. Ollerer K. Educația ecologică – între necesitate și oportunitate. Calitatea vieții, XXIII, nr. 1, 2012, p. 25
4. Țicu L. Educația Ecologică în Învățământul Preuniversitar din Republica Moldova. Chișinău, 2014.
5. Ursu L., Saranciuc L., Gînju S., Rusuleac T., Teleman A. Sinteze Ecoeducaționale. Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă". Chișinău, 2010. 212 p.